

Norsk Klimastiftelse

NORWEGIAN CLIMATE FOUNDATION

SAMARBEIDER OM
FAKTAGRUNNLAGET
FOR EN NORSK
KLIMALOV

RAPPORT

N

2011

DEN BRITISKE KLIMALOVEN

En rapport om hvordan Storbritannia fikk sin klimalov og hvordan britene har skapt politiske mekanismer som sikrer at målet om 80 prosent utslippskutt innen 2050 skal nås.

Forfatter: Anders Bjartnes, daglig leder klimastiftelsen

Intervju: Ragnhild Waagaard, klima- og energirådgiver, WWF-Norge og Anders Bjartnes, daglig leder klimastiftelsen

Design: Malin Redvall for WWF-Norge

Trykk: Webergs Printshop

Publisert i mars 2011 av WWF-Norge (Verdens naturfond), Oslo, Norge.

All reproduksjon av teksten, i sin helhet eller delvis, må referere til rapportens tittel og til WWF, som har copyright på innholdet.

© Tekst 2011 WWF.

Alle rettigheter forbeholdt.

ISBN: 978-82-90980-00-4

WWF er verdens største uavhengige natur- og miljøvern-organisasjon med aktivt nettverk i mer enn 100 land. Med nær fem millioner støttespillere gjør WWF et viktig arbeid for verdens natur, miljø og klima. I Norge jobber WWF for å beskytte og bevare naturverdier og biologisk mangfold på land, i ferskvann og i hav- og kystområder. I tillegg har WWF-Norge 32 utviklingsprosjekter i Afrika, Sentral-Asia, Øst-Europa og Sør-Amerika og arbeider for å forbedre norsk miljøpolitikk og lovverk.

INNHold

FORORD 5-6

Forord, Rasmus Hansson og Pål W Lorentzen	5
Forfatterens forord, Anders Bjartnes	6

SAMMENDRAG 7

SLIK BLE LOVEN TIL 8-10

Ideen	8
Det politiske spillet	9
Forslaget tar form	10

KONSENSUS OG KLIMAPOLITIKK 11-12

Statlig styring	11
De grønne konservative	12

FRA OM TIL HVORDAN 13-14

Ny tenkemåte	13
Langsiktighet for næringslivet	14

DE VISE KVINNER OG MENN 15-20

Vitenskapen styrer	15
Budsjettperiodene	16
Hovedpunktene i den fjerde rapporten	16
Anbefalinger	18

2023 ER I OVERIMORGEN 21-22

Rollefordelingen	21
Kostnadseffektivitet er kriteriet	22
Den fjerde perioden – en viktig test	22

KORT OM DEN BRITISKE KLIMALOVEN 23-25

Hovedpunktene i loven	23
Karbonbudsjettene	23
The Committee on Climate Change	24
Komiteens oppgaver	24
Målene fastsettes politisk	25

PERSONGALLERI 26-27

© COLOURBOX

FORORD

Klimatrusselen er i sin natur langsiktig. Konsekvensene av politikk – og mangel på politikk – vil for alvor bli synlige i framtiden. Gode beslutninger som blir fattet i dette tiåret vil få stor betydning og positive virkninger. Likeledes vil dårlige beslutninger – og mangel på beslutningsevne – ha negative effekter langt inn i framtiden.

© IVAN TOSTRUP / WWF-NORGE

Rasmus Hansson

Samfunnets evne til å utvikle en klima- og energipolitikk med et tilstrekkelig langsiktig perspektiv er derfor avgjørende for om man vil lykkes i klimakampen eller ikke.

Storbritannia fikk sin klimalov i 2008. Den lovfester at klimautslippene i 2050 skal være 80 prosent lavere enn i 1990, mens utslippene i 2020 skal være 34 prosent lavere enn i 1990. Den innfører bindende maksimalgrenser for klimagassutslipp – *karbonbudsjetter* – for hver femårsperiode fram til 2050 og den gjør energi- og klimaministeren juridisk ansvarlig for oppnåelse av både 2050-målet og for målene i hvert karbonbudsjett.

Målet med denne rapporten er å gi et bilde av hvordan den britiske klimaloven virker, hva slags erfaringer ulike aktører har gjort seg i tiden etter at loven ble vedtatt – og også fortelle hvordan loven kom til.

WWF har tatt initiativ til å innføre en klimalov i Norge. Begrunnelsen er at en klimalov vil gjøre norsk klimapolitikk mer forpliktende og fremme konkret handling i hele samfunnet.

De britiske erfaringene kan være nyttige bidrag inn i en debatt i Norge om hvordan en langsiktig, forutsigbar og stabil klima- og energipolitikk bør se ut.

© FRA WWF/THOMSENEN NO

Pål W. Lorentzen

Rasmus Hansson, generalsekretær WWF Norge
Pål W. Lorentzen, styreleder Norsk Klimastiftelse

FORFATTERENS FORORD

«Politics is the ability to foretell what is going to happen tomorrow, next week, next month and next year. And to have the ability afterwards to explain why it didn't happen.»

Winston Churchill

Denne rapporten er samarbeidsprosjekt mellom WWF-Norge og Norsk Klimastiftelse, utarbeidet i løpet av noen få dager i mars 2011. Den er ingen vitenskapelig analyse og heller ingen tradisjonell reportasje, men derimot et stykke arbeid med mål om å gi leseren innblikk i den britiske klimalovens tilblivelse, hvordan den virker, og hva den så langt har betydd.

Et annet og mer omfattende kildeutvalg kunne ha gitt en bredere framstilling, med flere nyanser og alternative synspunkter, men jeg mener likevel at rapporten kan gi leseren nyttig innsikt i det den kjente britiske sosiologen Anthony Giddens kaller et av de «mest robuste rammeverkene» for klimapolitikk som nå eksisterer.

Det er ingen tvil om at britene mener alvor med sine planer om å avkarbonisere økonomien og oppnå 80 prosent utslippskutt til 2050. Storbritannia er, i likhet med Tyskland, Sverige og Danmark, opptatt av å utvikle politikk som kan lede fram til en karbonfri økonomi. Impulser utenfra – ikke minst fra våre nærmeste naboland – kan hjelpe Norge med å sette fart i avkarboniseringen av vårt samfunn.

Innholdet i kapittelet «Kort om den britiske klimaloven» er hentet fra rapporten som advokatfirmaet Hjort utarbeidet for WWF om det juridiske grunnlaget for en norsk klimalov. Ellers er framstillingen basert på intervjuer gjort i London 15. og 16. mars, samt en del skriftlige kilder der loven beskrives.

Klimatrusselen kan bare møtes gjennom godt designet politikk – derfor kan kanskje de britiske erfaringene være til inspirasjon. Den britiske klimaloven har til hensikt å gjøre det siste leddet i Churchill-sitatet over til skamme.

Om de klarer det, gjenstår å se. Men klimaloven viser i hvert fall at britene gjør et ærlig forsøk.

Oslo, 18. mars 2011

Anders Bjartnes

Anders Bjartnes

Anders Bjartnes (1963) er daglig leder i Norsk Klimastiftelse. Han har bred pressebakgrunn og har arbeidet mange år som journalist, blant annet i DagensNæringsliv og VG.

De siste to årene før han tiltrådte som daglig leder i Norsk Klimastiftelse ved årsskiftet var han Skandinavia-korrespondent for Recharge, NHST-konsernets ukeavis og website om fornybar energi.

Den britiske klimaloven ble vedtatt av et bredt flertall i Parlamentet i 2008 og skal sikre 80 prosent reduksjon i klimagassutslippene fram til 2050, målt mot referanseåret 1990.

SAMMENDRAG

Loven innebærer at det innføres karbonbudsjetter som setter et tak for klimagassutslippene i hver femårsperiode fram til 2050. Hensikten med dette er å sikre at det skjer en gradvis nedtrapping av utslippene i tråd med det langsiktige målet. Taket for de tre første periodene, altså fram til og med 2022, er allerede satt. Karbonbudsjettet for den fjerde perioden, fra 2023-2027, bestemmes i år.

Den britiske klimaloven ble innført etter en kampanje hvor miljøorganisasjonene, med Friends of the Earth i spissen, spilte en viktig rolle. Loven oppnådde bred støtte også blant de politiske partiene, og de viktigste organisasjonene i arbeidslivet.

Den fremste effekten av klimaloven ser ut til å være at man har gått fra å diskutere om man skal gjøre noe med klimautslippene til hvordan man skal gripe tak i problemene. Målene er satt i lovs form, og den politiske oppmerksomheten rettes derfor inn mot spørsmålet om hvordan man best kan nå målene, både på kort og lang sikt.

Klimaloven innebærer også at det ble opprettet et eget uavhengig ekspertorgan for å understøtte gjennomføringen av en mer aktiv klima- og energipolitikk, kalt Committee on Climate Change. Denne komiteen gir vitenskapelig baserte anbefalinger til regjeringen, og rapporterer samtidig om måloppnåelsen til Parlamentet. Den bistår altså den utøvende makt og hjelper Parlamentet med å ivareta sin kontrollfunksjon.

Denne rapporten er et samarbeid mellom Norsk Klimastiftelse og WWF.

SLIK BLE LOVEN TIL

«Vi ba politikerne lage en lov som skulle hjelpe dem til å styre seg selv.»

Martyn Williams,
Friends of the Earth

Den britiske klimaloven (Climate Change Act¹) er et resultat av en vellykket og godt gjennomført

kampanje, som ble utført på et gunstig tidspunkt – og under fordelaktige politiske omstendigheter.

Den ble vedtatt med tverrpolitisk oppslutning i Parlamentet og samlet støtte også fra viktige organisasjoner i det britiske samfunnet, som NHO-søsteren Confederation of British Industry² og Trade Union Congress³, britenes svar på LO.

Loven hadde selvsagt også støtte i miljøbevegelsen – under ledelse av Friends of the Earth. Denne organisasjonen, bestående av 200 lokale grupper over hele Storbritannia, var i sin tid den første til å fremme ideen om en klimalov. Samarbeidet mellom de ulike organisasjonene, blant annet Friends of the Earth, WWF og Greenpeace, bidro til å utøve betydelig press.

Ideen

Martyn Williams, som ledet arbeidet med kampanjen på vegne av miljøorganisasjonen Friends of the Earth⁴, begrunner initiativet bak loven med at det var behov for en lov som kunne få politikerne til faktisk å gjennomføre løftene de presenterte i sine programmer. Williams sier at det gang på gang viste seg at politikere fra de forskjellige partiene var gode til å sette ambisiøse mål for utslippsreduksjoner, men at det skortet på gjennomføringsevnen.

Kravet fra Friends of the Earth kunne kanskje oppleves litt respektløst.

«Vi ba politikerne lage en lov som skulle hjelpe dem til å styre seg selv», sier Martyn Williams.

Friends of the Earth hadde i forskjellige sammenhenger luftet ideen om å lage en klimalov siden 1997, men det var først i 2005 at arbeidet startet for alvor. Målet, sier Williams, var å få på plass en lov som satte langsiktige mål og sikret at klimautslippene blir gradvis redusert. Detaljene var ikke så viktige. Poenget var snarere å få på plass en ny ramme rundt politikken ved hjelp av klare mål om utslippsreduksjoner og retningslinjer som sikret at nødvendige tiltak ikke bare ble utsatt og utsatt.

Bilder fra WWFs kampanje for en klimalov i Storbritannia i 2007

- 1 www.legislation.gov.uk/ukpga/2008/27/pdfs/ukpga_20080027_en.pdf
- 2 www.cbi.org.uk
- 3 www.tuc.org.uk
- 4 www.foe.co.uk

Målet var å bygge en bredest mulig konsensus – ikke bare blant de politiske partiene, men i samfunnet som sådan.

Kampanjen ble bygget rundt organisasjonenes lokale grupper i landet. Gjennom aksjoner og opprop ble det lagt press på parlamentsmedlemmer fra alle partier – og slik samlet man støtte bak kravet om en klimalov gjennom en grasrot-kampanje som endte med å få bred oppslutning på tvers i det politiske landskapet.

Å bygge det Martyn Williams kaller «backbench-support» var et viktig element i kampanjens tidlige fase. Å støtte en klimalov var en sak lokale politikere, uten framtrepende posisjoner i underhuset, kunne markere seg med. Samtidig forpliktet de seg i forhold til den framtidige behandlingen av spørsmålet i sine respektive partier. Trakk de seg, kunne lokale miljøaktivister vifte med et bilde fra lokalavisen hvor politikerne offentlig lovet støtte til loven.

Samtidig kom klimaspørsmålet stadig høyere på den politiske agendaen. Trusselens dimensjon ble tydeliggjort gjennom rapporten fra FNs klimapanel som kom i 2007.⁵ Rapporten fra økonomiprofessoren Sir Nicholas Stern om de økonomiske sidene ved klimatrusselen bidro også til å aktualisere spørsmålet ytterligere.⁶ Mediene brukte mye plass og tid på å beskrive effekten av klimaendringer. Al Gore's film «An Inconvenient Truth» trakk et stort publikum til kinoene, og i Storbritannia kom også en gammel storhet på banen: BBC-ikonet David Attenborough fortalte ikke lenger bare om naturens eventyrlige storhet, men satte også søkelys på klimatrusselen.

Alt dette bidro til å skape omgivelser hvor politisk handling kunne trigges.

Det politiske spillet

Den daværende britiske statsministeren, Tony Blair, gjorde klimaspørsmålet til en av de viktigste sakene på sin agenda da britene hadde formannskapet i EU i 2005 og senere i G8. Hans agering på den internasjonale arenaen kunne brukes til å skape press på ham hjemme.

I samme tidsrom ble David Cameron valgt til leder for det konservative partiet, og han skulle profilere seg som en moderne leder. Cameron var sterkt og oppriktig engasjert i klimaspørsmålet, men sterkt fokus på klimasaken bidro også til å bygge hans image som en ansvarlig og miljøbevisst leder. Camerons rådgivere så mulighetene i å bruke klimaspørsmålet på denne måten.

Martyn Williams understreker at det fra hans ståsted var svært viktig å bygge tverrpolitisk støtte bak klimaloven. Slik kunne selve problemet løstes over partipolitisk krangel og spill. Spørsmålet om virkemidlene – hvordan man best mulig skal nå målet – ville derimot bli igjen på den alminnelige politiske banen.

«Vi ville at de skulle bli enige om at vi trenger 80 prosent utslippsreduksjon, men la dem slåss som bare h... om å finne den beste måten å gjøre det på», sier Martyn Williams, og legger til at dette er den beste måten å sikre at de beste forslagene kommer på bordet.

Da det første utkastet til loven ble fremmet, bar det signaturen til framtrepende miljøpolitikere fra både Labour, Liberaldemokratene og De konservative. Dette var folk med stor troverdighet i miljøspørsmål.

Parallelt arbeidet kretser innad i det konservative partiet med et annet utkast som David Cameron selv la betydelig tyngde bak.

Klimaspørsmålet passer en konservativ agenda – det er en naturlig sak for

- 5 http://www.ipcc.ch/publications_and_data/publications_and_data_reports.shtml#1
- 6 http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/+/http://www.hm-treasury.gov.uk/sternreview_index.htm

konservative å være opptatt av, sier Peter Ainsworth, en konservativ politiker som spilte en viktig rolle i lovarbeidets tidlige fase. Han var på den tiden skyggeminister for miljøspørsmål. I dag er han daglig leder for Plantlife⁷, en organisasjon som arbeider for å bevare naturlig flora.

Ainsworth legger vekt på at loven kom i stand som en «happy coming together of a lot of things».

I dag – med et mindre gunstig opinionsbilde, med klimatrusselen mindre synlig i media, og i en situasjon hvor klimaskeptikerne står sterkere i lys av striden om troverdigheten rundt FNs klimapanel, ville det vært vanskeligere å bygge den brede støtten bak loven, mener han.

Forslaget tar form

Men tilbake i 2006 var bildet et annet. Labour-regjeringen tok ballen og det første forslaget til lov ble presentert gjennom «Queens Speech», som er anledningen når regjeringen presenterer sitt program for den kommende perioden.

Ifølge Martyn Williams fra Friends of the Earth var lovforslaget fra Labours regjering ganske svakt. Det var ikke ambisiøst nok hva gjaldt mål for utslippsreduksjoner, flytrafikk og shipping var utelatt, og det var også åpne spørsmål knyttet til hvilken rolle den uavhengige Climate Change Committee skulle spille. Men gjennom behandlingen i parlamentet ble lovutkastet endret på en del punkter før den endelige loven ble vedtatt i november 2008.

Et viktig spørsmål var om den lovfestede utslippsreduksjonen i 2050 skulle være 60 eller 80 prosent i forhold til referanseåret 1990. Williams sier deres standpunkt var at målsettingen måtte baseres på vitenskapens krav til utslippskutt, altså en politikk «based on science». Denne tilnærmingen ville etter hvert lede til et mål på 80 prosent utslippskutt, sier Martyn Williams.

Både det britiske finansdepartementet og NHO-søsteren Confederation of British Industries var skeptiske til kostnadssiden knyttet til en så ambisiøs målsetning, men den politiske prosessen endte med et mål om 80 prosent utslippskutt innen 2050.

Et annet spørsmål det sto strid om, var knyttet til karbonbudsjettens lengde, altså om ett-årige eller fem-årige perioder skulle legges til grunn når utslippskuttene telles opp. Konklusjonen ble at utslippskuttene skulle sees over femårige perioder og at perioden fram mot 2050 ble delt inn i perioder der karbonbudsjettet settes 12 år i forveien. Utslippstaket for perioden fra 2023 til 2027 skal dermed avgjøres i år.

Hvordan målene skulle fastsettes, var også et viktig spørsmål å ta stilling til. Skulle dette overlates til ekspertene i Climate Change Committee, eller håndteres på politisk nivå. Konklusjonen ble at politikerne skulle beholde ansvaret og makten knyttet til beslutninger om utforming av målene, men at rådene fra ekspertkomiteen skal tillegges stor vekt.

Loven ble til slutt vedtatt den 26. november 2008 – med bred tverrpolitisk oppslutning.

⁷ www.plantlife.org.uk

«Klimaloven er et robust rammeverk for en langsiktig og effektiv klimapolitikk.»

KONSENSUS OM KLIMAPOLITIKK

Lord Anthony Giddens

Konsensus om det langsiktige utslippsmålet – med klimalov som virkemiddel – var et viktig mål for aktivistene bak den britiske klimaloven og blant støttespillerne deres i alle politiske leire. Dette var et grep for å oppnå handling og for å unngå en polariserende debatt rundt selve kjernes spørsmålet; *skal vi kutte utslippene så det virkelig monner, eller skal vi la det være?*

Slik er klimapolitikkens plass i landskapet blitt endret. Alle politiske partier er enige om at utfordringen er reell og krever langsiktig planlegging og handling. Diskusjonen om de lovfestede klimamålene er løftet ut av den daglige debatten mellom ulike politiske leire i et politisk system preget av konfrontasjoner mellom regjering og opposisjon, men som samtidig er i stand til å handle samlet når virkelig viktige saker står på spill.

Bare en håndfull klimaskeptikere, med den tidligere konservative statsråden Nigel Lawson i spissen, reiste seg kraftfullt mot loven.

«Men høyreorienterte klimaskeptikere har på langt nær hatt samme gjennomslag i Storbritania som i USA. Den brede majoriteten i det konservative partiet stiller ikke spørsmål rundt klimavetenskapens funn», kommenterer Peter Ainsworth, tidligere konservativ skyggeminister for miljøspørsmål.

Den brede tverrpolitiske støtten rundt tilblivelsen av klimaloven er en veldig styrke, mener sosiologen Lord Anthony Giddens, kjent som en viktig bidragsyter bak Tony Blairs «New Labour» og en av Storbritannias mest innflytelsesrike akademikere.

Hans bok «The Politics of Climate Change»¹ er priset som en av de viktigste ytringene om klimapolitikk de senere årene. Giddens, som nå er medlem av Overhuset, er tydelig når han beskriver klimautfordringen i forhold til andre politikkområder. Giddens mener klimaspørsmålet er det viktigste og største i vår tid – og derfor et saksfelt som man må søke å håndtere uten at det blir gjenstand for konfrontasjon langs tradisjonelle konfliktlinjer.

«Dette er ikke et spørsmål som hører hjemme på en høyre-venstre-akse», sier Giddens

Han viser til situasjonen i USA der den polariserte konflikten mellom høyre og venstre har gjort det umulig for president Barack Obama å få vedtatt klimapolitikk i kongressen.

«Det er en katastrofe – ikke bare for USA, men for verden», sier Giddens.

Statlig styring

I boken «The Politics of Climate Change» argumenterer Giddens for at klimautfordringen forutsetter sterk statlig inngripen, styring og planlegging. Han mener det trengs en helhetlig tilnærming der ulike samfunnssektorer må stimuleres til å trekke i samme retning, men at ingen land ennå har vist evne til å gå langt nok i retning full avkarbonisering. Tidsaspektet er kritisk, ifølge Giddens. De neste ti til femten årene vil være avgjørende.

¹ <http://www.policy-network.net/publications/3136/Building-a-low-carbon-future-the-politics-of-climate-change>

Giddens er fornøyd med den britiske klimaloven – The Climate Change Act. Han mener den legger et godt grunnlag for, og er et «robust rammeverk» rundt, en langsiktig og effektiv klimapolitikk. Den innebærer et taktskifte, ifølge Anthony Giddens.

«I formelle termer er dette et av de mest robuste systemene i verden» sier Giddens. Han peker på de femårige karbonbudsjettene og rollen til Committee on Climate Change² som eksempler. Men når det gjelder faktiske leveranser, mener Giddens det fortsatt skorter mye – også i Storbritannia. Utslippsreduksjonene hittil er stort sett knyttet til andre ting enn klimapolitikk, for eksempel at Margareth Thatcher i sin tid førte kamp mot kostbare kullsubsidiar og satset på gasskraft, og at de økonomiske nedgangstidene i etterkant av finanskrisen har ført til reduserte utslipp.

Giddens er opptatt av statens rolle. Hans vektlegging av behovet for en helhetlig tilnærming til klima- og energipolitikken tilsier at staten må spille en viktig rolle for å fremme endringer. Den nåværende sentrum-høyre-koalisjonen har ifølge Giddens mindre vilje til å gripe inn med statlige virkemidler enn Labour, men likevel langt større vilje til å intervensere og til å korrigere markedet innen klima- og energifeltet enn på andre samfunnsområder.

Sue Ferns, som arbeider med klima- og energispørsmål i Prospect, et fagforbund som organiserer blant annet ingeniører og teknikere, er enig i denne vurderingen. Hun sier de konservative har vært nødt til å erkjenne at det er nødvendig å gripe inn med sterke politiske virkemidler på dette feltet for å få ting til å skje, men at den nåværende regjeringen likevel har mer tro på markedsløsninger enn Labour-regjeringene hadde.

De grønne konservative

David Cameron lovpriser sin regjering som «the greenest government ever» og utvikler omfattende politikk-pakker som skal gjøre Storbritannia til et lavutslippssamfunn. Dette handler blant annet om tiltak for energieffektivisering, opprettelse av en grønn investeringsbank – og ikke minst om å legge til rette for store investeringer i fornybar energiproduksjon, særlig vindkraft til havs.

«Dette er en erkjennelse av at det trengs en energipolitikk», sier Peter Ainsworth.

Det kan synes som et paradoks at en sentrum-høyre-regjering går i retning av mer regulering og styring, men ifølge Ainsworth er dette snarere snakk om pragmatisk, konservativ politikk som det er god tradisjon for. Han sier det konservative aldri har vært redde for å gripe inn og intervensere i markedet når de nasjonale interessene tilsier at det er riktig.

På energi- og klimafeltet er nettopp det tilfellet, mener Ainsworth. For lite politisk styring over mange år har gjort at infrastrukturinvesteringene har vært for lave, samtidig som en håndfull store selskaper dominerer markedet. Spørsmål knyttet til forsyningssikkerhet og økende importbehov i takt med at Nordsjøen tømmes for gass, har ikke vært viet nok oppmerksomhet, mener han.

Dette er forhold som i og for seg ikke har noe med klimaproblematikken å gjøre, men som likevel driver politikken i samme retning.

Den politiske retorikken, både fra regjeringspartiene og Labour, bygger også opp om at fremtiden er karbonfri. Det er i overgangen at mulighetene ligger, det er der veksten kommer, og det er der de nye jobbene dukker opp.

Dette lille sitatet, hentet fra en tale klima- og energiminister Chris Huhne holdt på London School of Economics like før jul, er et godt eksempel.³ Han snakker om overgangen til lavutslippssamfunnet:

² www.theccc.org.uk

³ http://www.decc.gov.uk/en/content/cms/news/lse_chspeech/lse_chspeech.aspx

«As with previous industrial revolutions, our primary energy source will define our economy.

Victorian fortunes were built on coal and steam. 20th century dynasties were founded on oil and gas.

The next generation's prosperity will come from clean energy. It must be affordable. It must be secure. And it must be low-carbon.»

«Loven har endret måten regjeringen må tenke på, og måten tjenestemenn må tenke på»

FRA OM TIL HVORDAN

Peter Ainsworth, konservativ politiker

Klimaloven har bidratt sterkt til å bevege den offentlige dagsorden om klima- og energispørsmål i Storbritannia. Problemstillingen er ikke lenger *om* man skal gjøre noe, men *hvordan* man best kan gripe ting fatt.

At det har skjedd en slik endring synes å være en gjengs oppfatning blant folk som sitter tett på det britiske klima- og energifeltet.

Lovens målsetninger om dramatiske utslippsreduksjoner, etableringen av CCC, og likeledes prosedyrene omkring gjennomføringen av bestemmelsene i loven, har til sammen skapt et nytt sett av spilleregler som former diskusjonen.

Beslutningstakere, både innenfor politikk, forvaltning og næringsliv, forholder seg til denne saken på en annen måte enn før, sier Julian Rush. Han er journalist i Channel 4 og har fulgt miljø-, klima- og energifeltet helt siden Earth Summit i Rio de Janeiro i 1992.

«De snakker om *hvordan* det skal gjøres, ikke *om* det skal gjøres», sier Rush.

Loven har derfor bidratt til å ta politikken ut av spørsmålet om det er en klimakrise eller ikke. Regjeringene er forpliktet av loven til å handle, og til å formulere forslag om hvordan målene skal nås. De lovfestede målene gjør, ifølge Rush, derfor at det ikke spiller så stor rolle hva slags regjering som sitter ved makten. Politikerne kan uansett ikke ignorere temaet, og det vil være veldig vanskelig å begrunne hvorfor man ikke følger opp de lovfestede målene om utslippsreduksjoner.

Uten loven mener Julian Rush det ville vært lettere å sette til side ambisiøse mål på klimaområdet når opinionen svinger eller en økonomisk krise gjør at andre ting kommer høyere på dagsordenen. Med loven på plass, kan de ikke det, de er forpliktet til å handle. De må gjøre noe med det.

Ny tenkemåte

Sue Ferns sier betydningen av loven først og fremst har vært å skape en oppmerksomhet hos politikerne – den har skapt et større fokus på behovet for handling. Hun deler oppfatningen av at den har bidratt til å skape en annen tenkemåte hos politikerne.

Peter Ainsworth sier det slik:

«Loven har endret måten regjeringen må tenke på, og måten tjenestemenn må tenke på», sier han.

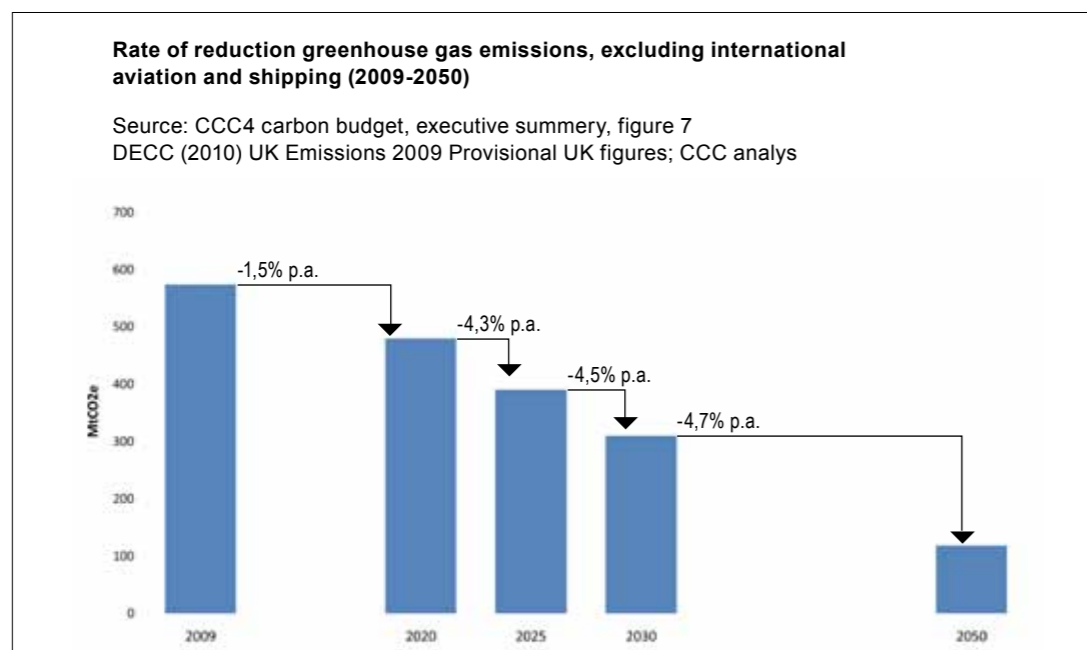
Både Julian Rush og tjenestemenn i departementet for energi og klima (Department for Energy and Climate Change, DECC) – understreker også at klimaloven har innflytelse over hvordan det tenkes og arbeides rundt klimaspørsmålet tvers igjennom

forvaltningen. Det er høyere på agendaen, eventuelle klimaeffekter av beslutninger på andre felt blir lagt vekt på når ny politikk utvikles.

Langsiktighet for næringslivet

Beskjeden til næringslivet har også blitt tydeligere: Storbritannia skal gjennom store endringer, og det vil være nødvendig med svært omfattende investeringer for å få dette til.

Både Julian Rush, Peter Ainsworth og Anthony Giddens peker på at det er mange selskaper og næringslivsledere som peker ut langsiktige lavkarbon-strategier for sine virksomheter. De vil være i forkant og ser omleggingen som en stor mulighet.

Næringslivet får tydelige signaler om hvordan Storbritannia skal være i 2050. Alle aktører kan begynne å planlegge for markeder der klimagassutslippene skal reduseres 1,5 prosent per år de første årene fram til 2020, og rundt 4,5 prosent per år fram mot 2050.

Næringslivslederne etterlyser på sin side stabile og langsiktige rammebetingelser – og om loven ikke gir svar på alle detaljer, peker den ut en retning. Storbritannia skal avkarboniseres. Spørsmålet er *hvordan* dette skal skje – ikke *om* man skal gå i den retningen eller ikke.

Å finne konkrete eksempler på at den britiske klimaloven har ført til andre beslutninger enn man ellers ville tatt, er imidlertid ikke helt enkelt. En viktig grunn er åpenbart at det har gått relativt kort tid siden loven ble vedtatt.

Noen peker på diskusjonen om utvidelse av Heathrow flyplass som en mulig sak, mens andre mener klimaloven ikke hadde noen betydning da en ny rullebane ble droppet. Et annet felt er diskusjonen om høyhastighetsjernbane.

At klimalovens langsiktige perspektiv er med på å forme debatten er imidlertid hevet over tvil. For eksempel drøftet Underhusets klima- og energikomité i vinter klimaspørsmål knyttet til bygging av ny kraftverkskapasitet, og konkluderte med at for mange nye gasskraftverk ville kunne undergrave muligheten for å nå langsiktige mål for klima og fornybar energi.

«Committee on Climate Change har et godt rykte, og komiteen står sterkt i forhold til press fra lobbyister»

DE VISE KVINNER OG MENN

Journalist Julian Rush, Channel 4

Den britiske klimaloven gir Committee on Climate Change en svært viktig rolle i utformingen av klima- og energipolitikken. Det overordnede og langsiktige målet bak etableringen av komiteen er å sørge for kutt i klimautslippene gjennom et rammeverk som får ting til å skje.

CCC er en selvstendig institusjon som ledes av et styre på ni meget kompetente og erfarne folk, de aller fleste med bakgrunn fra vitenskap og akademia, men også fra næringsliv og forvaltning. Styret utnevnes av regjeringen. Komiteen ledes av Lord Adair Turner, som blant annet har vært direktør for Confederation of British Industry.

Komiteen møtes hver tredje uke for å drøfte utviklingen i arbeidet. Den støttes av et sekretariat som bistår med analyser og grunnlagsmateriale. CCC er et uavhengig ekspertorgan. Den henter råd fra konsultantselskaper og akademia, men er mer vernet mot påvirkning fra lobbygrupper enn det institusjoner som er sammensatt for å ivareta etablerte interesser ofte er. Denne uavhengigheten innebærer for eksempel at komiteen ikke deler utkast til rapporter med departementene. Komiteens styre er opptatt av å vokte sin uavhengige rolle. Konklusjonene i CCCs rapporter og anbefalinger er ikke resultat av en forhandling mellom ulike interessegrupper.

Vitenskapen styrer

CCC har et godt rykte, sier Julian Rush, journalist hos Channel 4. Han legger til at medlemmenes bakgrunn borger for solide beslutninger.

«Komiteen står sterkt i forhold til press fra lobbyister», sier Rush.

Komiteens forslag er basert på vitenskapelige metoder og omfattende analyser. Rollen innebærer å gi råd, og å utrede forskjellige politikkalternativer. For eksempel vil det snart bli presentert en analyse som viser hvordan kraftsektoren vil se ut med 90 prosent fornybar energi, altså et alternativ uten karbonfangst og kjernekraft. Adrian Gault, sjeføkonom i CCC, sier at analysen vil belyse kostnader og praktiske utfordringer ved en slik løsning.

Komiteens oppgaver og rolle i forvaltningen er nøye definert i klimaloven, og er designet på en måte som gir komiteens publikasjoner høy status og stor betydning i det parlamentariske systemet - både i forhold til den utøvende og lovgivende makt.

- På den ene siden har CCC en rådgivende rolle overfor regjeringen. Komiteen presenterer sine rapporter og gir anbefalinger i tråd med fastlagte prosedyrer. Regjeringen er ikke forpliktet til å følge anbefalingene fra CCC, men hvis den velger å se bort fra rådene ekspertene gir, må den begrunne hvorfor. Anbefalingene fra CCC har altså en annen status enn råd fra underliggende forvaltningsorganer regjeringen lettere kan velge å overse.
- På den andre siden har CCC en kontrollerende funksjon med Parlamentet som oppdragsgiver. Årlige rapporter om framdriften i forhold til de

tidligere vedtatte karbonbudsjettene har parlamentet som adressat. Den hjelper med andre ord Parlamentet med å holde regjeringen i ørene – en funksjon som naturligvis gir komiteen status i Parlamentet.

Budsjettperiodene

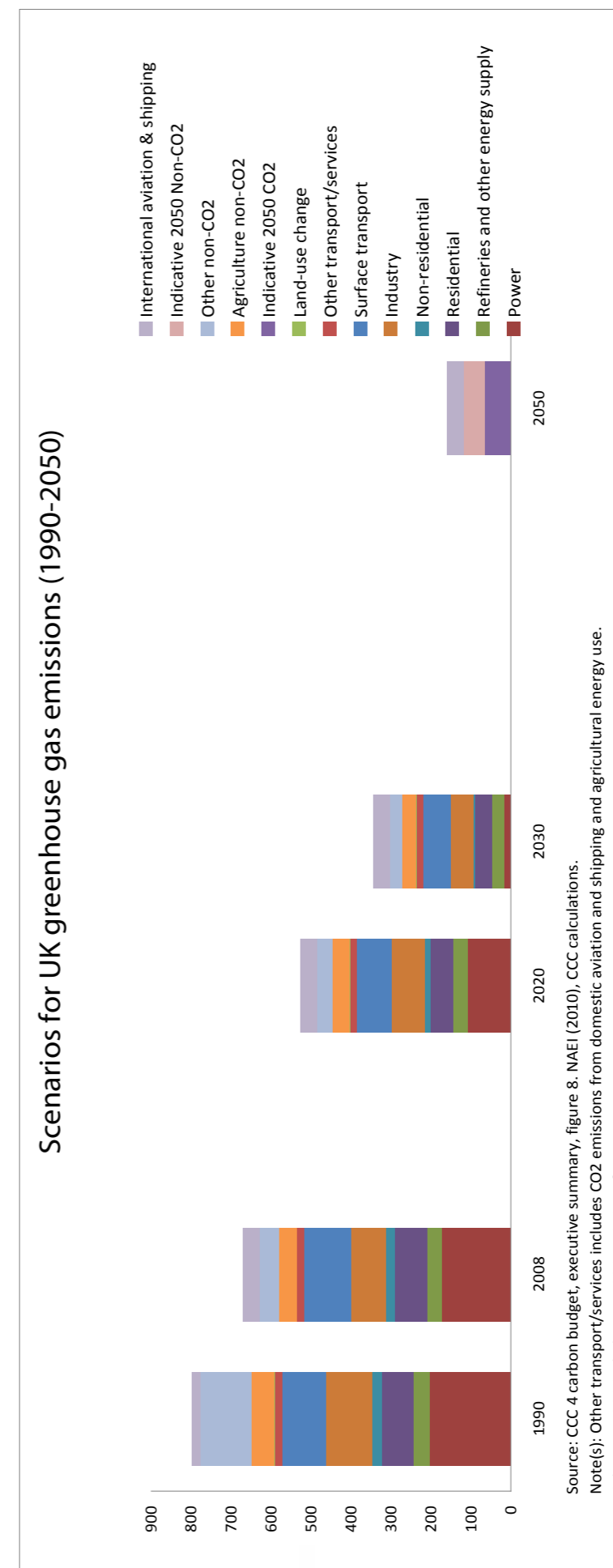
Det er gjennom de femårige karbonbudsjettene at Committee on Climate Change gir sine anbefalinger. Budsjettene for de første tre periodene – fram til og med 2022 – ble lagt fram i 2008, mens anbefalingene for den fjerde perioden fra 2023-2027 ble presentert i desember i fjor. Karbonbudsjettet for denne perioden skal fastsettes av Parlamentet innen utgangen av juni i år og blir dermed til lov.

Anbefalingene i rapporten fra CCC for fjerde budsjettperiode¹ – 2023-2027 – stadfester at utslippene skal kuttes med 80 prosent innen 2050, hvilket betyr at britene da kan ha et utslipp på maksimalt 150 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Den reflekterer også behovet for betydelige utslippskutt på globalt nivå gjennom 2020-årene og en forventet karbonpris i 2030 på £70 (2009-verdi) per tonn CO₂-ekvivalenter. Se figur neste side

Her er hovedpunktene i den fjerde rapporten

- Fram til 2030 bør de britiske utslippene reduseres fra dagens nivå på 574 millioner tonn til omkring 310 millioner tonn. Det tilsvarer en reduksjon på 60 prosent målt mot 1990. Mindre ambisiøse mål fram til 2030 ville gjøre det mer krevende å komme i mål til 2050.
- Komiteen anbefaler videre at målene for den fjerde budsjettperioden skal nås gjennom innenlandske tiltak alene, gjennom et «Domestic Action Budget», uten kjøp av kvoter utenfor det europeiske karbonmarkedet, såkalte u-landskvoter fra den Grønne utviklingsmekanismen (CDM). Taket for utslipp settes til 1950 millioner tonn over perioden 2023-2027, altså gjennomsnittlig 390 millioner tonn per år.
- Komiteen legger imidlertid også opp til et såkalt «Global Offer Budget», som kan tilpasses en global klimaavtale for 2020-årene. I dette budsjettet settes taket på 1800 millioner tonn. Utslippskuttene skal i hovedsak også her oppnås innenriks, men kvotekjøp er en mulig vei for å oppnå de skjerpede målene.
- Komiteen beregner at kostnadene ved å møte kravene opplistet i «Domestic Action Budget» til å være under 1 prosent av bruttonasjonalprodukt i 2025, mens tilleggskostnaden for å oppfylle «Global Offer Budget» gjennom kjøp av kvoter fra prosjekter i u-land vil være omkring 0,1 prosent av BNP.
- De årlige investeringene som kreves vil være på omkring 10 milliarder pund i året for å gjennomføre tiltak som avkarboniserer kraftsektoren, én milliard pund for tiltak i industrien, samt tre milliarder pund mer enn «business as usual» for å redusere utslipp knyttet til oppvarming av bygninger.
- Komiteen sier videre at budsjettmålene for denne fjerde perioden vil bli vanskelig å nå om ikke politikken fram mot 2020 skjerpes. Nedgangen i utslippene de siste årene kan stort sett knyttes til finanskrisen og det trengs derfor politiske grep som kan endre de underliggende trendene, for eksempel knyttet til energieffektivisering i bygninger.

¹ <http://www.theccc.org.uk/reports/fourth-carbon-budget>

Den planlagte utslippsbanen mot 2050 vises tydelig i denne figuren, der utslippsmålene er delt på de ulike sektorene.

Anbefalinger

Komiteen gir også anbefalinger om hvordan Storbritannia bør forholde seg til EUs klimapolitikk. I følge CCC bør den britiske regjeringen arbeide for at EU skjerper sin politikk i forhold til å:

- Støtte opp om at EU øker ambisjonene om utslippsreduksjon fra 20 prosent til 30 prosent i 2020 målt mot 1990.
- Etablere et nytt utslippsmål for 2030 – med omkring 55 prosent reduksjon i forhold til 1990.
- Senke taket for kvoter innenfor den kvotepliktige sektoren (EU Emissions Trading Scheme, Eu ETS) – både mot 2020 og gjennom 2020-årene.
- Sette nye standarder for 2030 for person- og varebiler på henholdsvis 50 gCO₂/km for biler og 80 gCO₂/km for varebiler.
- Reformere den felles landbrukspolitikken slik at subsidieordninger og incentiver fremmer klimamål.
- Støtte teknologiutvikling, særlig i forhold til karbonfangst i industri.

Det er grunn til å dvele litt ved kraftsektoren. Endringene på dette feltet vil være ganske dramatiske. Å kutte kraftig i utslipp i kraftproduksjon er helt avgjørende for å klare en utslippsreduksjon som er i takt med klimalovens krav. Britene er fortsatt sterkt avhengige av kull og gass, men det må det bli slutt på hvis de langsiktige målene skal kunne nås. Se figur neste side.

Adrian Gault i CCC sier at en utvikling som skal lede til 80 prosent utslippsreduksjon i 2050 innebærer at kraftsektoren for alle praktiske formål må være avkarbonisert innen 2030, altså i løpet av de kommende to tiårene. Det gjennomsnittlige utslippet må ned til 50 g/kWh i løpet av denne perioden, mot omkring 500 g/kWh i dag. Et nytt og moderne gasskraftverk slipper til sammenlikning ut omlag 350 g/kWh. Et kraftsystem i tråd med de langsiktige utslippsmålene må derfor i all hovedsak bestå av kilder som ikke har utslipp i det hele tatt, en miks av kjernekraft, karbonfangst og -lagring (CCS) og fornybar energi. Omkring 15 prosent av kraftproduksjonen kan i et slikt bilde være gasskraft uten rensing, forutsatt at alle CO₂-utslipp fjernes på anleggene med karbonfangst og -lagring.

Det ligger ikke i CCCs mandat å ha detaljerte oppfatninger av hvordan fordelingen av kjernekraft, CCS og fornybar energi skal være. Men komiteen gir likevel råd om hvordan hovedlinjene i politikken i forbindelse med at reformen av kraftmarkedet skal gjennomføres.

Et marked hvor kraftprisen i hovedsak settes av kostnadene ved produksjon av gasskraft, gir ikke tilstrekkelige incentiver for å fremme investeringer i anlegg med CCS og til kjernekraftverk. Ifølge Gault er det nødvendig med langsiktige ordninger som gjør det mulig å realisere svært kapitalintensive investeringer i kraftproduksjonen.

I sin fjerde rapport anbefaler CCC at det innføres et anbudssystem for karbonfri kraftproduksjon der langsiktige kontrakter legges til grunn. Det forventes også en karbonpris på £27 i 2020, som bør stige videre mot 2030. Med dagens kurs tilsvarer dette en karbonpris på €31/tonn i 2020, hvilket tilsvarer om lag en dobling fra dagens nivå.

Den britiske regjeringen vurderer også tiltak som kan sikre et «gulv» for den framtidige karbonprisen, slik at investorer har en forutsigbarhet om framtidige utslippskostnader.

Den lange veien mot 80 prosent utslippskutt betyr også vesentlig mer elektrisitet i transportsektoren og til oppvarming. Varmepumper kan overta for fossile kilder til oppvarming og el-biler må gradvis erstatte bensin- og dieseldrevne kjøretøyer.

Det ligger også til CCCs mandat å passe på andre hensyn enn klimaendring. Komiteen skal sikre bærekraftig utvikling.

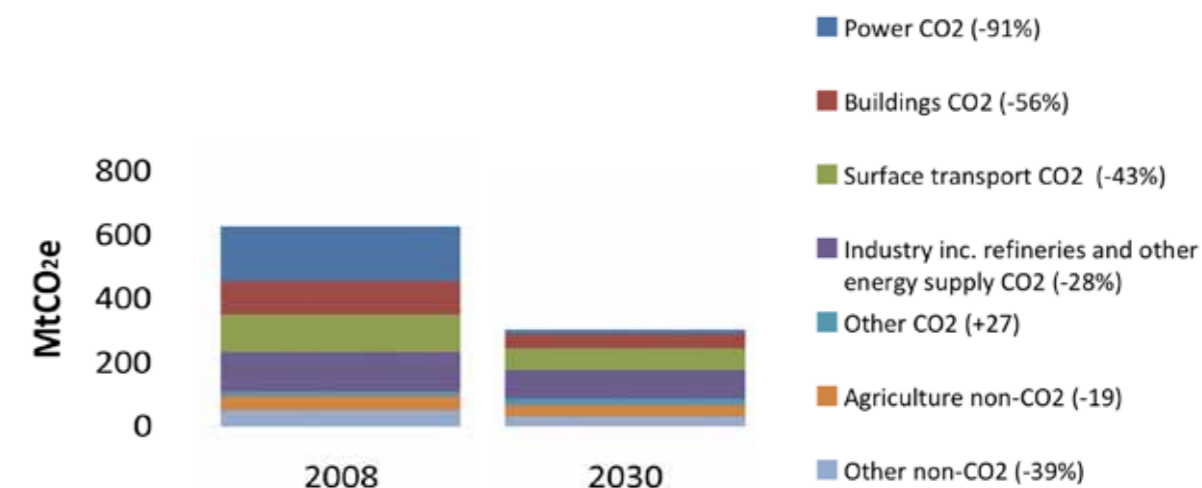
«Vi er forsiktige med bioenergi, særlig i kraftsektoren», sier Adrian Gault.

Å fyre biomasse i kullkraftverk kan være en midlertidig løsning på kort sikt, men er ikke bærekraftig i det lange løp. Det er også slik at det i kraftsektoren finnes andre og bedre alternativer enn biomasse, ifølge Gault.

Til nå har regjeringen fulgt rådene til CCC. Det ville trolig vekke betydelig oppsikt hvis regjeringen ikke gjør det når den skal konvertere anbefalingene for den fjerde budsjettperioden til politikk.

«Den neste store testen blir responsen fra regjeringen i forbindelse med den fjerde budsjettperioden», sier sjeføkonom Adrian Gault.

Possible sectoral emissions reductions achieved by 2030

Source: CCC 4 carbon budget, executive summary, figure 9. NAEI (2010), CCC calculations.
Note(s): Other transport/services includes CO₂ emissions from domestic aviation and shipping and agricultural energy use.

Som denne figuren viser, anbefaler CCC at utslippene i kraftsektoren skal reduseres med 91 prosent i forhold til 2006-nivå i 2030.

«Alt vi gjør, har 2050-målet i sikte» 2023 ER I OVERIMORGEN

Byråkrater i det britiske energi- og klimadepartementet

Deadline nærmer seg for byråkratene i det britiske energi- og klimadepartementet (DECC). Innen utgangen av juni 2011 skal karbonbudsjettet for perioden 2023-2027 være klart.

Det innebærer at det nå skal utvikles politikk som sikrer at utslippstrenden i en periode 12 til 16 år fram i tid er i samsvar med kravet om 80 prosent utslippsreduksjon i 2050. Årene fra 2023 til 2027 dekker den fjerde budsjettperioden fram mot 2050. Den første perioden startet i 2009.

Karbonbudsjettene fastsettes i parlamentet – i tråd med prosedyrene i klimaloven.

Det handler ikke om 2012 for teamet som arbeider med karbonbudsjetter i departementet som nå ledes av den liberaldemokratiske politikeren Chris Huhne. Deres blick er rettet mot 2023.

Det er bestemmelsene i den britiske klimaloven (Climate Change Act) som tvinger fram denne langsiktigheten. Loven setter klare rammer for når ulike beslutninger skal fattes, og tidstabellen har lovs form. En forsinkelse vil dermed representere et lovbrudd. Deadline er deadline.

Tjenestemennene vi møter hos DECC er påpasselige med å holde seg strengt til rollen som korrekte byråkrater. Men det legges ikke skjul på at det er utfordrende å formulere en politikk som omfatter hendelser som er så langt fram i tid. Ingen vet hva slags globalt klimaregime som vil være gjeldende i 2023. Politikken på europeisk nivå har heller ikke mål forbi 2020, annet enn at 80 prosent klimakutt i 2050 er den langsiktige ambisjonen. For britene er dette målet imidlertid lovfestet.

«Alt vi gjør, har det målet i sikte», sier en av tjenestemennene vi møter. Han legger til at å tenke langsiktig er nødvendig for å skape sikkerhet rundt investeringene som er påkrevet for å komme i land.

Rollefordelingen

Det er regjeringens oppgave å fastsette målene i karbonbudsjettet. Imidlertid er det Committee on Climate Change som i en rapport på 400 sider har gitt sine råd for hvordan politikken bør se ut i den fjerde budsjettperioden fra 2023-2027.

Regjeringen må ikke følge rådene, men hvis den ikke gjør det, må den begrunne hvorfor den lar være. Rådene fra CCC er med andre ord ikke noe de politiske myndighetene enkelt kan la være å forholde seg til.

Kostnadseffektivitet er kriteriet

I rapporten er alle sektorsers potensiale for utslippskutt nøye kartlagt for å finne ut hva som er praktisk gjennomførbart, og hva som er kostnadseffektivt. Men kostnadseffektivitet i britisk sammenheng betyr ikke at man skal la være å gjøre ting som er dyrere enn karbonprisen i Europa anno 2011. Begrepet, slik det tolkes blant tjenestemenn både i DECC og i CCC, innebærer at langsiktige vurderinger skal legges til grunn. Det kan for eksempel være kostnadseffektivt å investere i infrastruktur for el-biler nå – slik at elektrifiseringen av transportsektoren kan skyte skikkelig fart om ti til femten år.

Beslutningene skal uansett lede fram mot en utvikling som innebærer et utslippsnivå i 2050 som er redusert 80 prosent målt mot 1990. Det handler altså om å legge til rette for en dramatisk omstilling som må ta noen tiår, samtidig som man må unngå feiltrinn som gjør det vanskeligere å nå det langsiktige målet.

Den fjerde perioden – en viktig test

Hvordan regjeringen forholder seg til anbefalingene for den fjerde perioden blir en svært viktig test, mener Martyn Williams hos Friends of the Earth i Storbritannia. Utslippsmålene for de tre første periodene, gjennom dette tiåret, «hjelpes» av den økonomiske nedgangen – uten at fundamentale endringer vil være nødvendig. Dette blir annerledes når man skal se fram mot midten av neste tiår. En nærmest total avkarbonisering av kraftsektoren er nødvendig for å holde rett kurs.

Williams sier det er nødvendig med en «low-carbon bounceback» – altså at neste økonomiske oppgangsperiode innebærer fortsatt fall i utslippene.

Tjenestemennene i DECC er naturligvis svært varsomme med å forskuttere departements respons på anbefalingene for den fjerde perioden. De kan ikke nå si noe om hvordan regjeringen vil forholde seg. Det er politikk.

Klima- og energiminister Chris Huhne ga en kort kommentar da anbefalingene i den omfattende rapporten ble presentert før jul. Han sa det slik:

«Dette er en rapport vi vil studere i detalj. Vi vet at status quo ikke vil være nok i forhold til å kutte klimautslippene, og det er grunnen til at vi planlegger en omfattende gjennomgang av kraftmarkedet, økning av energieffektiviteten i husholdningene, og å skape en grønn investeringsbank.»

Svaret på hvordan de britiske myndighetene skal forholde seg til utslippene i 2023-27 foreligger etter lovfestede tidsfrister i juni 2011.

Klimaloven tvinger de britiske politikerne til å se langt fram.

Den britiske klimaloven (Climate Change Act) ble vedtatt i 2008. Kjernen i loven er at den setter bindende mål for reduksjon av klimagassutslipp innen 2020 og 2050. Målene samsvarer med de langsiktige utslippsmålene anbefalt av FNs Klimapanel og EU.

KORT OM DEN BRITISKE KLIMALOVEN

Framstillingen av lovens faktiske innhold i denne rapporten er hentet fra advokatfirmaet Hjorts juridiske utredning for WWF om behovet for en klimalov i Norge.¹

Loven innfører også såkalte karbonbudsjetter, en ordning som innebærer at det settes tak for klimagassutslipp i hver femårsperiode fram til 2050.

Den innebærer også at det ble opprettet en ny uavhengig rådgivningskomité for klima kalt Climate Change Committee (CCC). Denne institusjonen skal gi råd til regjeringen og føre tilsyn knyttet til måloppnåelse.

Hovedpunktene i loven er følgende:

- Lovfesting av 2050-målet (-80 prosent i forhold til 1990)
- Lovfesting av 2020-målet (endret i 2009 fra -26 til -34 prosent i forhold til 1990)
- Innføring av bindende maksimalgrenser for klimagassutslipp for hver femårsperiode fram til 2050 («karbonbudsjetter»)
- Energi- og klimaministeren er gjort juridisk ansvarlig for oppnåelse av både 2050-målet og for hvert karbonbudsjettmål
- Årlig rapportering om måloppnåelse
- Omfattende prosedyrer for fastsettelse og endring av mål for budsjettperiodene og for beslutninger om fordeling av ansvar for å gjennomføre de nødvendige tiltak
- Det opprettes en uavhengig Committee on Climate Change, som er sentral premissleverandør i forhold til de fleste beslutninger som tas i medhold av loven, og som i tillegg årlig skal gi sin vurdering av framdrift og måloppnåelse

Karbonbudsjettene

Et «karbonbudsjett» er beskrevet som «et tak på den totale mengden klimagasser sluppet ut i Storbritannia for en spesifisert periode. Under et karbonbudsjettssystem vil hvert tonn klimagass sluppet ut mellom nå og 2050 telle med. Hvis utslipp øker innen en sektor, må man oppnå tilsvarende nedganger i en annen».

Budsjettene fastsettes for femårsperioder. Karbonbudsjettet skal som utgangspunkt fastsettes av Parlamentet 12 år før perioden starter. Det er allerede fastsatt budsjetter for periodene 2008-2012, 2013-2017 og 2018-2022. I løpet av juni 2011 skal det fastsettes budsjett for perioden 2023-2027.

¹ http://www.wwf.no/bibliotek/nyheter_fakta/rapporter_notater/?32426/En-norsk-klimalov

Loven fastslår at følgende hensyn skal tillegges vekt i arbeidet med fastsettelse og endring av karbonbudsjetter:

- Vitenskapelig kunnskap om klimaendringer
- Teknologi med relevans for klimaendringer
- Økonomiske forhold, og særlig påvirkning på ulike sektors konkurransedyktighet
- Skattemessig påvirkning, særlig på skatt, offentlige utgifter og statsgjelden
- Sosiale forhold, særlig bekymringen om energisikkerhet
- Enerkipolitikk, særlig energiforsyning og energiintensitet
- Forskjeller i effekt for England, Skottland, Wales og Nord-Irland
- Europeiske og internasjonale forhold
- Internasjonal luft- og skipsfarts rolle

The Committee on Climate Change

CCC har en sentral rolle i forberedelsen av, og oppfølgingen av målene. Den består av ni anerkjente personer med ekspertise innenfor vitenskap og samfunnsøkonomi og spesielt klimavitenskap. Så godt som alle er professorer, men flere har også betydelig erfaring fra industri og forvaltning. Lederen er den svært anerkjente samfunnsøkonomen Lord Adair Turner, med bakgrunn fra konsulent- og bankvirksomhet. Han har ledet den britiske arbeidsgiverforeningen, det britiske pensjonsutvalget, og ble nylig også styreleder for det britiske finansmarkedstilsynet (FSA).

Komiteens oppgaver er å:

- Anbefale og begrunne eventuelle behov for endringer i 2050-målet.
- Anbefale og begrunne utslippstak for hver budsjettperiode, herunder:
 - fordeling mellom nasjonale tiltak og bruk av kreditter (kvoter fra den Grønne utviklingsmekanismen, CDM)
 - fordeling mellom kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor
 - vurdering av hvilke sektorer hvor det ligger til rette for å bidra til reduksjonsmålene i en gitt periode

Anbefalingen skal framlegges senest seks måneder før budsjettfristen.

Videre skal komiteen fra og med budsjettperioden 2023-2027 anbefale hvorvidt det er ønskelig å bringe internasjonal luft- og skipsfart inn i klimalovens virkeområde.

Komiteen skal også avlegge årlige rapporter til Parlamentet om dens vurdering av:

- Framdriften mot å innfri karbonbudsjettene og 2050-målet
- Videre framdrift som er nødvendig for å nå budsjettmålene
- Sannsynligheten for å nå budsjettmålene

I tillegg skal komiteen, to år etter utløpet av hver budsjettperiode:

- Gi en vurdering av årsakene til at målene ble nådd eller ikke nådd
- Gi en vurdering av innsatsen for å oppnå nasjonale tiltak

Målene fastsettes politisk

Loven fastslår at det er energi- og klimaministeren som er ansvarlig for å foreslå vedtak om å fastsette og endre mål. Climate Change Committee er et rådgivende organ. Målene fastsettes politisk.

Loven forutsetter imidlertid at forslagene må ta sine utgangspunkt i råd fra CCC og høring hos de skotske, walisiske og nordirske nasjonale myndigheter innen gitte frister. Forslag til vedtak må redegjøre for og begrunne eventuelle avvik fra anbefalingen fra komiteen, og dessuten omtale håndteringen av nasjonale myndigheters høringsuttalelser.

Målene fastsettes gjennom en prosedyre i Parlamentet som krever aktiv tilslutning fra de folkevalgte. Dette gjelder både i forhold til endring av 2050-målet og for fastsettelse og endring av femårsbudsjettene.

Ytterligere detaljer om parlamentariske prosedyrer er å finne i Hjorts rapport for WWF.

INITIATIVTAKEREN

Martyn Williams jobber i Friends of the Earth i Storbritannia, og fikk den innovative ideen om at klimapolitikken kunne reguleres ved hjelp av en sektorovergripende klimalov. Han brukte sitt engasjement og sin politiske kløkt til å få fram et folkelig krav om at Storbritannia trengte en klimalov.

© RAGNHILD ELISABETH WAAGAARD / WWF

Martyn Williams,
Friends of the Earth

POLITIKEREN

Peter Ainsworth var opposisjonens skyggeminister for miljø, mat og landbruk og løftet forslaget om en klimalov da det kom opp. Han bearbeidet det første utkastet og sørget for å opprette et samarbeid mellom opposisjonspartiene for å løfte klimalov som en politisk viktig sak.

© RAGNHILD ELISABETH WAAGAARD / WWF

Peter Ainsworth,
De konservative

ANALYTIKEREN

Lord Anthony Giddens, sosiolog og nå medlem av Overhuset, er en av Storbritannias mest innflytelsesrike akademikere. Han var en viktig bidragsyter bak Tony Blair's «New Labour». Hans bok «Politics of Climate Change» er priset som en av de viktigste ytringene om klimapolitikk de senere årene.

FOTO FROM WIKIPEDIA, THE FREE ENCYCLOPEDIA

Lord Anthony Giddens

PLANLEGGEREN

Adrian Gault, sjeføkonom i The Committee on Climate Change (CCC) passer på at klimaloven følges. Han bruker mye tid på å tenke på hvordan framtiden bør se ut, og gir gode råd til hvordan Storbritannia skal planlegge for å bli et lavutslippssamfunn i framtiden.

© RAGNHILD ELISABETH WAAGAARD / WWF

Adrian Gault,
The Committee
on Climate Change

GJENNOMFØREREN

Rådgiverne i departementet for energi og klima (Department for Energy and Climate Change, DECC) ser på hvordan rådene fra the Committee on Climate Change skal oversettes til en praktisk gjennomføring, -på kort og lang sikt, og følger med på at alle de ulike sektorene i samfunnet overholder klimaforpliktelsene sine.

© DEPARTMENT FOR ENERGY AND CLIMATE CHANGE

Department for Energy
and Climate Change, London

OBSERVATØREN

Julian Rush i Channel 4 er en TV-journalist som startet å følge klimapolitikken allerede i dens spede begynnelse i 1990. Han var på Rio-konferansen i 1992 og har vært tett på Storbritannias og internasjonal klimapolitikk siden da.

© RAGNHILD ELISABETH WAAGAARD / WWF

Julian Rush, Channel 4

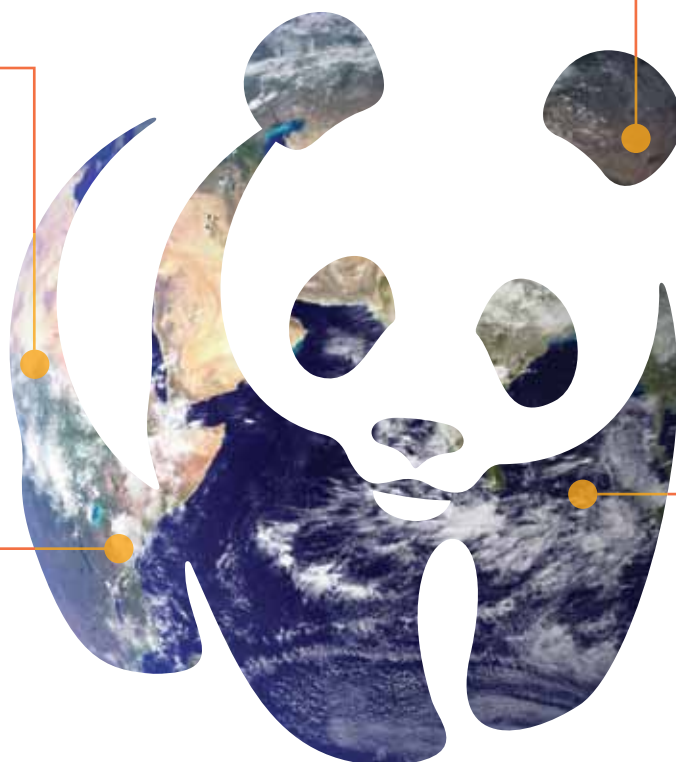
Det bør bli lov å redde klimaet

WWF MENER

Norge trenger en klimalov som gir en forutsigbar og ambisiøs gjennomføring av klimapolitikken.

MÅL

Å redusere klimautslipp gjennom lovfesting av langsiktige nasjonale klimamål basert på et vitenskapelig faktagrunnlag.

LANGSIKTIG

En klimalov gir langsiktige føringer til politikere, samfunnsplanleggere, næringsliv og industri.

BUDSJETT

Langsiktige klimamål deles opp i klimabudsjetter med kortere tidshorisont – en handlingsregel for klimautslipp.

Hvorfor vi er her

WWF arbeider for å stanse ødeleggelsen av verdens natur og økosystemer - og for å skape en framtid der mennesker lever i harmoni med naturen.

www.wwf.no